

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320200204
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5320200204.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Bratislava, ul. Štúrova č. 5, IČO: 31 318 916, proti žalovanému: Q. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. - T. Z., ul. Z. č. XXX/XX, toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, o zaplatenie sumy 96.346,31 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8Csp/1/2020-79 zo dňa 27. novembra 2020, takto

rozhodol:

Vo výrokoch I. a II. z o s t á v a rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Vo výroku III., ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol,

a to ohľadom povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni úroky od 15.12.2017 do 20.01.2020 vo výške 4.255,52 eur, úroky vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroky vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie, ohľadom sumy poplatkov do 20.01.2020 v sume 149,- eur zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Vo výroku IV. rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 8Csp/1/2020-79 zo dňa 27.11.2020 konanie o žalobe v časti o zaplatenie sumy 42.359,25 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 1,90 % ročne zo sumy 42.359,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 42.539,25 od 10.03.2020 do zaplatenia zastavil (výrok I.). Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 53.987,06 eur spolu s úrokom z úveru do 14.12.2017 vo výške 2.038,81 eur, spolu s úrokom z omeškania do 20.01.2020 vo výške 6.117,23 eur a úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020 a zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.). Zároveň rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 91,92 % (výrok IV.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 24.01.2020 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 96.346,31 eur spolu s kapitalizovaným úrokom z úveru do 20.01.2020 vo výške 6.294,33 eur, úrokom z omeškania vyčísleným do 20.01.2020 vo výške 6.117,23 eur, poplatkov vyčíslených do 20.01.2020 vo výške 149,- eur, úroku z úveru vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do zaplatenia a úrokov z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 93.346,31 eur od 21.01.2020 do zaplatenia.

V priebehu sporu žalobca vzal svoju žalobu v časti späť, a to vo vzťahu k zaplateniu žalovanej sumy vo výške 42.359,25 eur, úroku vo výške 1,90 % ročne z uvedenej sumy od 10.03.2020 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 3 % ročne z uvedenej sumy od 10.03.2020 do zaplatenia. Žiadal preto žalovaného zaplatiť istinu vo výške 53.987,06 eur, úrokov do 20.01.2020 vo výške 6.294,33 eur, úrokov z omeškania do 31.01.2020 vo výške 6.117,23 eur, poplatkov do 20.01.2020 vo výške 149,- eur, úrokov vo výške 1,90 % ročne zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úrokov vo výške 1,90 % ročne

zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplata, úrokov z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úrokov z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplata. Dôvodom čiastočného späťvzatie bolo, že po podaní žaloby došlo k poukázaniu výťažku z dražby nehnuteľnosti (dňa 10.03.2020), ktorou bola zabezpečená pohľadávka žalobcu a ktorý bol použitý na splatenie istiny pohľadávky. Vo vzťahu k čiastočnému späťvzatiu žaloby a zastaveniu konania súd považoval zákonné podmienky za splnené. K späťvzatiu žaloby v tejto časti došlo pred otvorením pojednávania, súhlas žalovaného sa preto nevyžadoval. Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 144, § 145 ods. 2 a § 146 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“. V uvedenom spore o nárok zo zmluvy o OTP refinanc úvere č. 117/4002/15SU zo dňa 23.11.2015 súd aplikoval ustanovenia právnych predpisov účinných ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (§ 497, § 506 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 3 písm. a/ až e/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov / ďalej len „zákona o spotrebiteľských úveroch“, § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 54 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka). Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že dňa 23.11.2015 bola medzi stranami platne uzavretá zmluva o OTP refinanc úvere č. 117/4002/15SU, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému sumu 99.000,- eur titulom účelového spotrebného úveru zabezpečeného nehnuteľnosťou za pohyblivú úrokovú sadzbu, ktorá ku dňu uzavretia zmluvy po dobu ďalších troch rokov predstavovala 2,39 % ročne. Žalovaný sa úver zaviazal uhradiť v 359 splátkach, ktoré však neplatil riadne a včas, čím svoj zmluvný záväzok porušil. Do omeškania sa dostal dňa 25.01.2020, kedy sa stala splatnou najstaršia neuhradená splátka úveru. Nakoľko žalovaný dlžnú sumu ani na výzvu žalobcu v lehote na dodatočné plnenie neuhradil, žalobca listom zo dňa 06.11.2017 (č.l. 31 spisu) úver predčasne zosplatnil. Žalovaný na daný úver uhradil celkom 5.026,36 eur z čoho žalobca na istinu započítal 2.653,69 eur. Do zosplatnenia, ku ktorému došlo dňa 14.12.2017 bol žalovaný povinný uhradiť úrok z úveru vo výške 2.038,81 eur. Keďže bol žalovaný v omeškani s plnením peňažného dlhu, bol povinný platiť i sankčný úrok z omeškania. Súd kvalifikoval žalobný nárok ako nárok z platne uzavretej zmluvy o úvere. Keďže úver bol zabezpečeným, nebolo možné hovoriť o spotrebiteľskom úvere. To však nemení nič na tom, že zmluva medzi stranami založila vzťah spotrebiteľského charakteru vzhľadom k postaveniu strán pri jej uzavretí, keďže žalobca nesporne vystupoval v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Na daný prípad preto neaplikoval zákon o spotrebiteľských úveroch a v rámci neho ani ust. § 9 a § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, týkajúce sa náležitostí zmluvy o úvere ale ustanovenia Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka. Vo vzťahu k zostávajúcej časti predmetu konania súd dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti. V prvom rade poukázal na to, že čo do žalovanej istiny úveru považoval žalobu za dôvodnú. Nebolo sporné, že žalovaný úver vyčerpal a že ho celý nevrátil. Dôvodným bol aj úrok z úveru do zosplatnenia, avšak len do zosplatnenia úveru, ktorý žalobca k tomuto dňu i vyčíslil. K zosplatneniu (jeho okamihu) považoval za potrebné poukázať na to, že zo správy poštového doručovateľa (č.l. 33 spisu) vyplýva dátum vrátenia zásielky (oznámenia žalobcu o zosplatnení) žalobcovi dňom 04.12.2017 a zo samotného vyhlásenia úveru za predčasne splatný (č.l. 31 spisu) a že účinnosť vyhlásenia nastáva v 10. deň odo dňa doručenia tejto výzvy (od 05. do 14.12.2017). A napokon bol dôvodným aj nárok na sankčný úrok z omeškania, ktorý bol tiež žalobcom riadne vyčíslený. Za nedôvodnú súd vyhodnotil žalobu v časti uplatneného úroku z úveru po zosplatnení úveru a v časti poplatkov, teda v časti o zaplata úroku z úveru od 14.12.2017 do 20.01.2020 vo výške 4.255,52 eur, úroku z úveru vo výške 1,90 % ročne zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroku z úveru vo výške 1,90 % ročne zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplata a poplatkov vo výške 149,- eur. Vo vzťahu k úroku z úveru po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru súd prijal záver, že pri predčasnom zosplatnení úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia, svojím úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým aj obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Právny poriadok veriteľovi poskytuje po mimoriadnom zosplatnení viaceré právne prostriedky vymožená jednorázovo zosplatnenej pohľadávky, teda úveru. Ak teda nastal stav, že spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov. Jednorazovým zosplatnením teda vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšeného o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia. Počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa. S týmto protiprávnym

stavom sa prirodzene spájajú aj sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s plnením peňažnej sumy. V danom prípade ide o sankciu v podobe úroku z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Naopak, s protiprávnym stavom sa nikdy nespájajú odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, teda so stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov. V opačnom prípade možno hovoriť o neprijateľnosti takéhoto nároku, či zmluvnej podmienky podľa § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5, § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku. Z uvedených dôvodov súd žalobcovi nárok na zmluvný úrok z dlžnej sumy po zosplatnení nepriznal. Vychádzajúc zo špecifikácie v žalobe patrí žalobcovi v zmysle tabuľky č. 1 (č.l. 4 spisu) z titulu úroku z úveru teda len suma 2.038,81 eur, nie suma 6.294,33 eur. Vyčíslený úrok z úveru za obdobie od 14.12.2017 do 25.10.2018 vo výške 1.987,24 eur a za obdobie od 25.10.2018 do 20.01.2020 vo výške 2.268,28 eur podľa názoru súdu žalobcovi teda neprináleží (6.294,33 eur - 4.255,53 eur = 2.038,81 eur - úrok z úveru do zosplatnenia). Vo vzťahu k poplatkom poukázal na to, že žalobcom uvádzaný článok V bod 2 písm. a/ zmluvy upravuje poplatok za upomienku a administratívu vymáhania, konkrétne vo výške 25,- eur, so splatnosťou poplatku vždy v deň odoslania upomienky, pričom tento poplatok môže banka ako veriteľ účtovať aj opakovane, najviac 2-krát za mesiac. V danom prípade, vychádzajúc zo špecifikácie v žalobe, bolo možné konštatovať, že špecifikácia nekorešponduje s uvedenou úpravou v zmluve. Už zo samotného názvu poplatkov vyplýva, že ide o poplatky súdne, ktorých výška zodpovedá súdnym poplatkom vyrubovaným v zmysle zákona o súdnych poplatkoch v súdnom konaní. Zároveň výška týchto poplatkov nezodpovedá poplatku za upomienku, ktorý je uvedený v zmluve. Žalobca v tomto smere, ani v rámci doplnenia skutkového stavu na pojednávaní, neprodukoval žiadne bližšie konkrétne rozhodujúce skutkové tvrdenia ani dôkazy. Súd v tejto časti ustálil, že žalobca neuniesol bremeno tvrdenia ani bremeno dôkazu. Nepreukázal, z akého konkrétneho dôvodu, na základe akého titulu mu bol žalovaný povinný poplatky zaplatiť. Nepreukázal ich individuálne dojednanie. Pokiaľ malo ísť o súdne poplatky v iných konaniach, nebolo zrejmé, či ich žalobca v týchto konaniach uplatnil alebo nie a ak nie, z akého dôvodu. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu (vo vzťahu k dôvodnej časti žaloby), bol žalobca oprávnený od neho požadovať aj úrok z omeškania. Ten bol žalovaný povinný zaplatiť z jednotlivých dlžných súm predstavujúcich neuhradené splátky z omeškania, resp. ich súčet a následne po zosplatnení i z celého zostatku nesplateného úveru, spolu vo výške 6.117,23 eur. Uvedený úrok žalobca už v žalobe riadne vyčíslil. Úrok z omeškania žalobca uplatnil v zákonnej výške 5 % a od 14.12.2017 vo výške 3 %. V tejto časti rozhodol súd v súlade so žalobou.

Pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu k späťvzatej časti žaloby postupoval podľa § 256 ods. 1 C. s. p., keď skúmal na zastavení konania procesné zavinenie. To pričítal žalovanému, v nadväznosti na dôvod späťvzatia žaloby (speňaženie predmetu zabezpečenia - realizácia záložného práva, ku ktorému nesporne došlo pre správanie žalovaného), i v nadväznosti na posúdenie dôvodnosti zostávajúcej časti žaloby. Ďalej konštatoval, že žaloba bola podaná dôvodne. Vo vzťahu k zvyšku predmetu sporu aplikoval ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p., keď rozhodoval najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore, do ktorého procesné zavinenie žalovaného započítal. V danom spore predstavoval žalobcom uplatnený vyčíslený nárok spolu 108.906,87 eur (96.346,31 eur + 6.294,33 eur + 6.117,23 eur + 149,- eur) - 100 %. Časť, v ktorej bolo konanie zastavené spolu s časťou, v ktorej súd žalobe vyhovel, predstavuje 104.502,35 eur (96.346,31 eur + 2.038,81 eur + 6.117,23 eur), teda 95,96 %. Vo vzťahu k zamietnutej časti žaloby predstavujúcej vyčíslený úrok z úveru vo výške 4.255,52 eur a poplatky vo výške 149,- eur bolo možné vyhodnotiť úspech žalovaného, ktorý predstavoval 4,04 %. Čistý úspech žalobcu predstavuje 91,92 %. V tomto rozsahu mu vzniklo voči žalovanému právo na náhradu trov tohto sporu. O výške náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v súlade s § 262 ods. 2 C. s. p.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalobca, a to do výroku III., ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a to v časti týkajúcej sa zamietnutia priznania úrokov po splatnosti a výroku IV. týkajúceho sa trov konania z dôvodov, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p.) a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h / C. s. p.).

Žalobca nesúhlasil s nepriznaním úrokov po splatnosti úveru. S poukazom na zákonnú úpravu § 261 ods. 6, § 497, § 502, § 503 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 658, § 517 Občianskeho zákonníka uviedol, že zmluva o OTP refinanc úvere č. 117/4002/15SU bola uzatvorená dňa 23.11.2015 podľa Obchodného zákonníka. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka platí, že „od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej

prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona (...). Dohodnutý úrok z ekonomického hľadiska úrok predstavuje cenu finančných prostriedkov, ktoré žalobca ako veriteľ dočasne poskytol žalovanému ako dlžníkovi, a ktoré žalovaný žalobcovi nevrátil. Žalobca zároveň poukázal na skutočnosť, že povinnosť platiť úrok z poskytnutého úveru žalovanému okrem citovaných ustanovení Obchodného zákonníka vzniká tiež na základe zmluvných dojednaní v čl. I. v bode 1 a 2 zmluvy o úvere a čl. IV bodu 6 zmluvy o úvere. Nakoľko zmluva o úvere vyhlásením predčasnej splatnosti úveru nezanikla (vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a odstúpenie od zmluvy predstavujú rozličné inštitúty), jeho nárok voči žalovanému na zaplatenie zmluvného úroku nezanikol a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky (resp. do zániku zmluvy o úvere). Následne citoval ustanovenie § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že podľa jeho vedomia, Občiansky zákonník neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by pri poskytnutí úveru veriteľ nemal voči dlžníkovi (spotrebiteľovi) v omeškaní právo na zaplatenie úrokov. Naopak § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vyslovene uvádza úrok ako súčasť odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi (samozrejme za podmienky, že je dohodnutý pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, t.j. ide o zmluvný úrok, ako je tomu aj v prípade zmluvy o úvere). Žalobca opätovne upozornil, že právny výklad, podľa ktorého by dlžníci v omeškaní boli povinní platiť len zákonné úroky z omeškania a neboli by povinní platiť zmluvné úroky z poskytnutého úveru, by legalizoval zvýhodnenie neplatiacich dlžníkov (s povinnosťou platiť zákonné úroky z omeškania na úrovni v súčasnosti 5 % p.a., keďže základná úroková sadzba ECB je od 16.03.2016 na úrovni 0 % p.a.) oproti platiacim klientom (s aktuálnymi úrokovými sadzbami pre otp expres úvery t.j. úvery typu, ktorý bol poskytnutý aj žalovanému), čím sa stráca výchovný aj logický zmysel zákonnej úpravy. Vo veci nepriznania úrokov po splatnosti sa odvolával na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co 178/2017-102 zo dňa 07.09.2017 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co 114/2019 z 31.03.2020. Žalobca navrhol, aby odvolací súd podľa § 388 C. s. p. napadnuté výroky zmenil a rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky od 15.12.2017 do 20.01.2020 vo výške 4.255,52 eur, úroky vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroky vo výške 1,90 % p. a. zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že má nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 % alebo, aby rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že má nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 C. s. p.) oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C. s. p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ C. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 a contrario C. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo výroku III. sčasti a výroku IV. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. c/, 391 ods. 1 C. s. p.) z nasledovných dôvodov:

5. Žalobca sa žalobou uplatnenou dňa 24.01.2020 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny v sume 96.346,31 eur, úrokov do 20.01.2020 vo výške 6.294,33 eur, úrokov z omeškania do 20.01.2020 vo výške 6.117,23 eur, poplatkov do 20.01.2020 vo výške 149,- eur, úrokov vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do zaplatenia.

Podaním zo dňa 27.11.2020 vzal žalobca žalobu späť v časti istiny vo výške 42.359,25 eur, v časti úrokov vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 42.539,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia a v časti úrokov z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 42.539,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia.

Žiadal preto žalovaného zaviazat' zaplatiť mu istinu vo výške 53.987,06 eur, úroky do 20.01.2020 vo výške 6.254,33 eur, úroky z omeškania do 20.01.2020 vo výške 6.117,23 eur, poplatky do 20.01.2020 vo výške 149,- eur, úroky vo výške 1,90 % p. a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroky vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 53.987,16 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, úroky z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroky z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia a konanie v časti istiny vo výške 42.359,25

eur, v časti úrokov vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 42.359,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, a v časti úrokov z omeškania vo výške 3 % p.a. zo sumy 42.359,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, zastaviť. Okresný súd rozsudkom rozhodol, že konanie o žalobe v časti o zaplatenie sumy 42.359,25 eur spolu s úrokom z úveru vo výške 1,90 % ročne zo sumy 42.359,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 42.539,25 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, zastavuje. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 53.987,06 eur spolu s úrokom z úveru do 14.12.2017 vo výške 2.038,81 eur, spolu s úrokom z omeškania do 20.01.2020 vo výške 6.117,23 eur a úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020 a zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

6. Žalobca odvolaním napadol výrok III. v časti týkajúcej sa zamietnutia priznania úrokov po splatnosti nesúhlasiac s ním a žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky od 15.12.2017 do 20.01.2020 vo výške 4.255,52 eur, úroky vo výške 1,90 % p.a. zo sumy 96.346,31 eur od 21.01.2020 do 09.03.2020, úroky vo výške 1,90 % p.a. a súvisiaci zo sumy 53.987,06 eur od 10.03.2020 do zaplatenia a súvisiaci výrok IV. o trovách konania.

7. S prihladnutím k rozsahu odvolania žalobcu bol predmetom prieskumu odvolacieho súdu rozsudok okresného súdu ohľadom výroku III., ktorým žalobu vo zvyšnej časti zamietol, a to v časti týkajúcej sa zamietnutia priznania úrokov z úveru po predčasnom zosplatnení úveru a súvisiaci výrok IV. o trovách konania. Odvolaním nenapadol zamietajúcu časť týkajúcu sa poplatkov do 20.01.2020 v sume 149,- eur, ktorá tak zostala odvolacím súdom nedotknutá. Vo výrokoch I. a II. zostal rozsudok okresného súdu taktiež nedotknutý, lebo nebol napadnutý odvolaním.

8. Okresný súd žalobcovi zmluvný úrok z dlžnej sumy po zosplatnení nepriznal, majúc za to, že jednorázovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšeného o kapitalizované úroky len ku dňu zosplatnenia.

9. Podľa odvolacieho súdu súčasná judikatúra Najvyššieho súdu SR judikovala, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

10. Uvedené vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.06.2020, v ktorom sa uvádza nasledovné:

„Otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí:

Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úrok i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšie pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzené, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva

záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasl. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Z ustanovenia § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako beuzúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z.). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravídla vyššie ako úroky z omeškania.

Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, t. j. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“.

11. Rovnaké závery vyplývajú aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 37/2020 zo dňa 25.02.2021, sp. zn. 6Cdo 193/2018 zo dňa 28.08.2020 ako i sp. zn. 5Cdo 118/2020 zo dňa 15.12.2020, v ktorej veci ešte odkazuje na ďalšie rozhodnutia sp. zn. 5Cdo 42/2020, sp. zn. 5Cdo 73/2020, sp. zn. 2Cdo 115/2019, sp. zn. 6Cdo 193/2018, sp. zn. 7Cdo 111/2019, sp. zn. 7Cdo 135/2019, sp. zn. 8Cdo 237/2019, sp. zn. 8Cdo 135/2020, sp. zn. 8Cdo 221/2019, sp. zn. 8Cdo 66/2020, sp. zn. 8Cdo 118/2020 a sp. zn. 9Cdo 24/2020.

12. S poukazom na vyššie uvedené k otázke, ktorá bola aj v danej veci predmetom preskúmania a teda úrokov z úveru po vyhlásení predčasného zosplatenia, právny názor okresného súdu neobstojí. Bolo preto nevyhnutným, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a to sčasti vo výroku III. a závislom výroku IV. o náhrade trov konania zrušil (§ 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p.) a vec vrátil súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C. s. p.).

13. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude opakovane posúdiť žalobu žalobcu ohľadom zvyšnej časti, vo veci znovu rozhodnúť a rozhodnutie náležite v súlade s § 220 ods. 2 C. s. p. odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).